

УДК 336.71 Доц. Л.В. Мороз, канд. екон. наук – Львівський ІБС Університету
банківської справи Національного банку України, м. Київ

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОНЛАЙН-БАНКІНГУ В УКРАЇНІ

Розглянуто новий вид банківських послуг – онлайн-банкінг, зокрема Інтернет-банкінг, телебанкінг та мобільний банкінг. Подано коротку характеристику таких банківських послуг і розглянуто перспективи їхнього розвитку в Україні.

Ключові слова: онлайн-банкінг, Інтернет-банкінг, телебанкінг, мобільний банкінг, банківські операції, фінансові операції, банківська установа.

Постановка проблеми. Банківська сфера ХХ ст. появою нових інформаційних технологій ведення банківських операцій і надання банківських послуг нового покоління. Термін "банкінг" різні автори трактують по-своєму, вкладаючи різний зміст у нього та визначаючи його суть. Автори "Нового словника іншомовних слів" [8, с. 81] під словом "банкінг" розуміють "фінансову операцію, що дає прибуток банку", тобто фінансову операцію фінансової установи, зокрема: банківської установи, де здійснюються грошові операції, операції із золотом, іноземною валютою та інші функції.

Варто зазначити, що навіть у "Великому українсько-англійському словнику" [9, с. 26] немає пояснення терміна "банкінг", а це означає, що це – лише термін, який визначає відповідну операцію, тобто перекладається з англійської мови як банківська операція (див. у наведеному словнику термін: банківський – *banking*).

В "Англо-русском экономическом словаре" І.Ф. Жданової термін "banking" перекладено, як "банковское дело", "банковские операции", а словосполучення "*branch banking*" – це "система банковских филиалов", "*chain banking*" – "банковская цель", "*commercial banking*" – "депозитная операция банка"; "*free banking*" – "бесплатные банковские операции для постоянных клиентов"; "*group banking*" – "банковские группы"; "*international banking*" – "международное банковское дело"; "*investment banking*" – "инвестиционная деятельность банков"; "*wholesale corporate banking*" – "банковское обслуживание корпораций" [4, с. 60].

У "Новому англійсько-українському словнику" [2, с. 62] термін "*banking*" потрактовано як "банківська справа". Варто зазначити, що навіть у "Словнику сучасної економіки Макміллана" немає терміна "банкінг", а лише у словосполученні "банківські послуги" через систему філій є таке визначення "*branch banking*" – надання банківських послуг за допомогою мережі філій, що належать до однієї банківської компанії. Розвиток такої системи, піонерами якої були шотландські банки, є важливою, хоча і не обов'язковою, умовою концентрації і збільшення обсягу банківських операцій через те, що філії витісняють або заміщують шляхом поглинання невеличкі місцеві банки. Важливою початковою умовою створення банківських філій був контроль за кредитуванням, здійснюваний добре підготовленими менеджерами філій. У багатьох штатах США система банківських філій заборонена законом, що є наслідком популістських страхів перед концентрацією "влади грошей" у великих банках, внаслідок чого велика частина банківської сфери США має нетипову атомістичну структуру [11, с. 30-31].

З цього випливає, що термін "banking", як це зазначено вище, і на сьогодні його трактують як виконання банківських операцій, автоматизовано за допомогою таких новітніх технологій, як Інтернет, мобільний зв'язок тощо. Зокрема, в Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті, затвердженій Постановою Правління Національного банку України від 21.01.2004 № 22, приділено цілу главу виконанню банківських операцій дистанційно – "Розрахунки за допомогою систем дистанційного обслуговування", де зазначено, що оперативне ведення клієнтом своїх розрахунків у банку та обмін технологічною інформацією клієнт може здійснювати за допомогою систем дистанційного обслуговування. А дистанційне обслуговування може здійснюватися за допомогою систем "клієнт – банк", "клієнт – Інтернет-банк", "телефонний банкінг" тощо. Окрім цього, системи на зразок "клієнт – банк", "клієнт – Інтернет-банк", "телефонний банкінг" тощо на підставі дистанційних розпоряджень клієнта можуть виконувати функції надання інформаційних послуг згідно з переліком, що зазначений у договорі між банком і клієнтом, здійснення операцій дистанційно за рахунок клієнта (оплата комунальних послуг, телефонних переговорів тощо) за допомогою системи "телефонний банкінг" (дистанційне обслуговування клієнтів за допомогою телефонних каналів зв'язку). Клієнт у договорі про надання банківських послуг зазначає інформацію, яка потрібна банківській установі для списання коштів з рахунку клієнта [5, с. 43-45].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Визначені проблеми досить широко відображено в дослідженнях як зарубіжних, так і вітчизняних учених-економістів, науковців і практиків, таких як: І. Бланк, О. Буренін, Н. Єгорова, Є. Жуков, К. Зуллас, Л. Ігоніна, О. Лаврушин, Б. Луців, Т. Майорова, А. Мертенс, Я. Міркін, А. Мороз, А. Пересада, Б. Пшик, М. Савлук, К. Скіннер та інші.

Однак їхні теоретичні та деякі практичні обґрунтування, а також наукові розробки побудовані на досвіді країн із розвинутою ринковою економікою або ж на прикладах трансформаційних економік країн Східної Європи, тому не можуть повною мірою бути застосовані у сфері вітчизняної банківської системи і потребують адаптації до умов та специфіки діяльності національних банківських установ, їхніх організаційних структур і законодавчо-нормативного забезпечення.

Незважаючи на досить широке використання в банківській теорії і практиці новітніх інформаційних технологій і систем дистанційного управління банківськими рахунками, до цього часу ще не вироблено однозначного, чітко визначеного підходу до загального розуміння суті "онлайн-банкінгу" і відповідних спеціальних результатів банківських розрахунків у загальнонаціональній системі електронних платежів. А тому ця тема є досить важливою та актуальною і потребує ґрунтовного аналізу й вивчення, розроблення відповідних як інформаційних технологій і програмного забезпечення, так і принципово нових систем їх реалізації.

Мета дослідження. Пошук єдиної системи дистанційного управління банківським рахунком і забезпечення проведення відповідних банківських рахунків.

Виклад основного матеріалу. Аналізуючи низку публікацій, у яких розглянуто суть і значення терміна "banking", можна стверджувати, що термін "banking" – це банківська операція, або ж фінансова операція, яка надається в режимі реального часу та з використанням Інтернету чи мобільного телефонного зв'язку. Послуги онлайн-банкінгу (рис. 1) є надзвичайно вигідними для клієнтів, оскільки забезпечують оперативність, мобільність, не залежать від режиму роботи банківської установи тощо.

Рис. 1. Структура онлайн-банкінгу

Одним із найважливіших завдань щодо підвищення ефективності діяльності та функціонування вітчизняних банківських установ є запровадження нових банківських технологій і різноманітних інновацій. Важливо зазначити, що система банкінгу формувалась і розроблялась віддавна (табл.).

Табл. Етапи становлення банкінгу (банківської системи)

Етапи	Характеристика
VI ст. до нашої ери	Невелика держава Малої Азії – Лідія починає чеканити перші в історії людства монети із дорогоцінного металу головно для того, щоб оплачувати послуги воїнів-найманців, які охороняють правителя-тирана Гігеса
XV ст. нашої ери	В Італії з'являються перші організації, які в майбутньому стануть, по суті, праобразами сучасних банків
1958 рік	Bank of America випускає перші пластикові картки
2001 рік	Поклав початок розповсюдженню безконтактних платежів на основі мікросхем, інтегрованих у різні електронні побутові пристрої, вихід наукових розробок з біометричної ідентифікації особистості на рівень, що дає змогу провести їх економічно-ефективне впровадження

Джерело. Склад автор на основі [10, с. 11].

Вищезазначені події та передумови створення і формування банківської системи є ключовими віхами в документальній історії грошей і банкінгу, кожна з них – це щабель на шляху переходу цієї важливої сфери людської активності на нові, якісні рівні. Отже, з появою перших банків, їхнім розвитком та освоєнням відповідних технологій, систем і використанням у сфері надання послуг, устаткування і продуктивного обладнання сформовано передумови щодо якісних змін самої природи грошей, замінивши фізично помітні стандартні порції дорогоцінних металів: золота, срібла, платини тощо, кредитними банківськими безготівковими коштами, що в 1970-х роках повністю втратили зв'язок із вказаними дорогоцінними металами та іншими подібними оборотними активами. Якщо до виникнення банківських установ гроші були основним чинником грошових відносин і вели відносно самостійне існування, то вже з розвитком банківського сектору повністю відокремлений від банків грошовий обіг став практично неможливим і з кожним роком узалежнювався від банківського сектору, який не тільки запроваджував і вдосконалював сферу обслуговування своїх клієнтів, а й створював нові технології їх забезпечення. Такий розвиток банківських послуг і привів до появи пластико-

вих карток, що створило передумови для витіснення готівкових коштів з економічного обігу.

Як свідчить практика, з кожним роком досить стрімко проходять зміни як у розвитку суспільства, так і в інформаційній сфері. А це, водночас, істотно впливає на розвиток новітніх технологій у банківській системі та на їх основі – забезпечення конкурентоздатності кожної банківської установи і забезпечення високого рівня обслуговування своїх клієнтів та надання їм широкого спектра послуг, а також підвищення безпеки банківського бізнесу [10, с. 11-12].

Важливо зазначити, що, як стверджує автор видання "Будущее банкинга: мировые тенденции и новые технологии в отрасли" [10, с. 17] Кріс Скіннер, "банківські продукти і послуги, безперечно, пройшли відповідний шлях розвитку, але до автоматизації їм було ще дуже далеко. І лише в 1970-х роках ми побачили розквіт нових технологій", що істотно змінили систему надання банківських послуг (рис. 2).

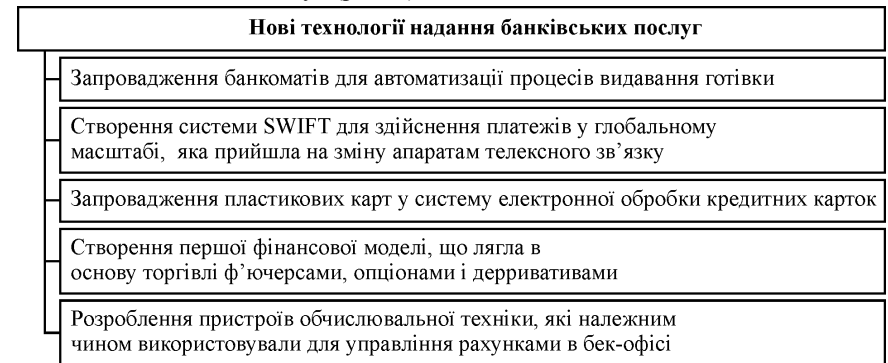

Рис. 2. Перелік нових технологій надання банківських послуг (склав автор на основі аналізу [3; 7; 8])

Такої ж думки і професор Девід Ллевеллін, керівник Асоціації випускників банківського факультету Університету Лафборо, який на одній із презентацій новітніх технологій у банківській галузі 1996 р. відзначив, що "галузь (маючи на увазі банківську галузь) змінилася за останні п'ять років сильніше, ніж за попередні 50 років" [10, с. 18]. Таке твердження залишається досить вагомим і переконливим і в кінці першого десятиліття XXI ст. Переконоливою причиною економічних змін "є той факт, що в основі фінансових послуг лежать біти і байти інформації, які накопичуються і зберігаються на комп'ютерних дисках" [8, с. 18]. Отже, "банкінг – це цифровий ринок, що ґрунтується на віртуальних фінансових відносинах, оформлених електронними транзакціями" [10, с. 18].

Отже, на наш погляд, банкінг – це зокрема банківські, а взагалі фінансові операції, які здійснюються віртуально, без безпосереднього контакту клієнта і банківського працівника, тобто за допомогою електронних засобів. Такими операціями можуть бути будь-які банківські операції та послуги, а особливістю їх є те, що вони можуть здійснюватись у будь-який час і з будь-

якого місця. Основною вимогою здійснення банківської операції є наявність мобільного телефону або ж комп'ютера.

На сьогодні укладення угоди або ж проведення операцій, а також встановлення контактів і ведення бізнесу перевагою є те, що вони ведуться безпосередньо через електронні канали і служби. А тому банкінг – одна з тих небагатьох галузей, у яких технології не тільки відкривають нові можливості, а і є невід'ємною життєво важливою складовою в суспільному житті. Визначальним фактором є те, що банкінг XXI ст. становить бізнес, який базується на відповідних технологіях та інноваціях. На сьогодні такою інновацією в банківській сфері є поява банківських послуг нового покоління – онлайн-банкінг: Інтернет-банкінг (Internet banking), мобільного банкіngu (тобто *banking*, *t-banking*) і телебанкіngu (*telebanking*).

Послуги онлайн-банкіngu, тобто такі, які надаються клієнтам банківських установ у режимі реального часу, що значить миттєво, є надзвичайно вигідними, оскільки забезпечують досить високу швидкість великого числа банківських операцій, а також постійне виконання банківських операцій протягом 24 годин на добу і сім днів на тиждень з будь-якої точки світу здійснювати управління своїм банківським рахунком; купувати і продавати валюту, яка зберігається на банківських рахунках клієнта юридичної чи фізичної особи; здійснювати банківські перекази; розміщувати кошти на депозитних рахунках; поновлювати пластикові картки; отримувати вичерпну та достовірну інформацію про залишки на поточних рахунках і отримувати витяги, зокрема за рахунками пластикових карток, за будь-який період тощо.

За допомогою новітньої технології онлайн-банкіngu можна не тільки оплачувати комунальні послуги, мобільний зв'язок, отримувати доступ до Інтернету, вести міжміські та міжнародні переговори, а й доручати банківській установі автоматично проводити регулярні платежі за певним графіком або ж у режимі "відтермінованого платежу", коли банківська установа виконуватиме доручення клієнта в міру надходження коштів на клієнтський рахунок.

Телебанкінг – це вид дистанційного банківського обслуговування з використання телефонного зв'язку, який працює в тоновому режимі. Така система управління банківським рахунком дає змогу клієнтам визначеної банківської установи по телефону отримувати відповідну інформацію про стан свого рахунку, рух коштів в вказаному рахунку, здійснювати переказ коштів із рахунку на рахунок, а також здійснювати у будь-який час комунальні платежі. Варто зазначити, що в цьому разі для доступу в мережу не потрібно ні мобільного телефону, ні комп'ютера, ні інших засобів, які б забезпечували доступ до поточного рахунку. Клієнт банківської установи за допомогою телефонного банкіngu має можливість управляти своїм рахунком або ж через оператора і за допомогою голосу чи автоматично, набираючи відповідний номер телефону.

Водночас, мобільний банкінг, як його ще називають GSM-банкінг, дає змогу управляти банківським рахунком, використовуючи мобільний телефонний зв'язок за допомогою як мобільного телефону, так і портативної комп'ютерної системи (*Personal Digital Assistant*) з використанням новітньої технології безпроводного доступу. Зазначимо, що основними перевагами мо-

більшого банкіngu є як здійснення відповідних банківських операцій, так і проведення контролю (рис. 3).

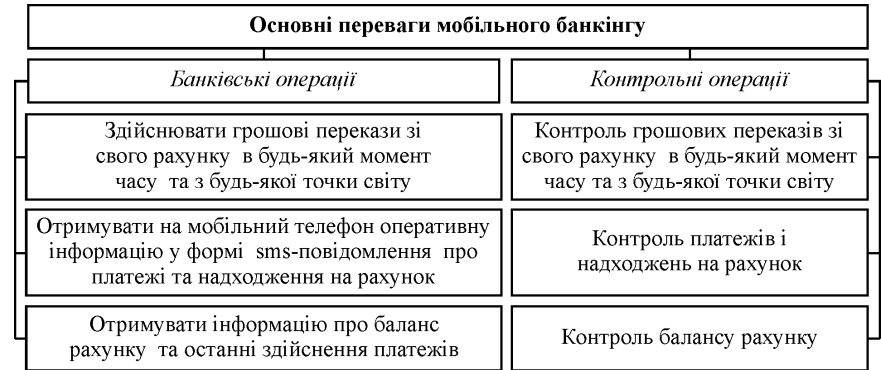

Рис. 3. Основні переваги мобільного банкіngu (примітка: розробив автор)

Інтернет-банкінг нового покоління – це якісно новий Інтернет-банкінг, який гарантує повну конфіденційність і пропонує найсучасніші послуги у зручному інтерфейсі (рис. 4) і на сьогодні досить широко використовується у вітчизняній банківській системі, про що свідчать рекламні перспективи багатьох українських банків.

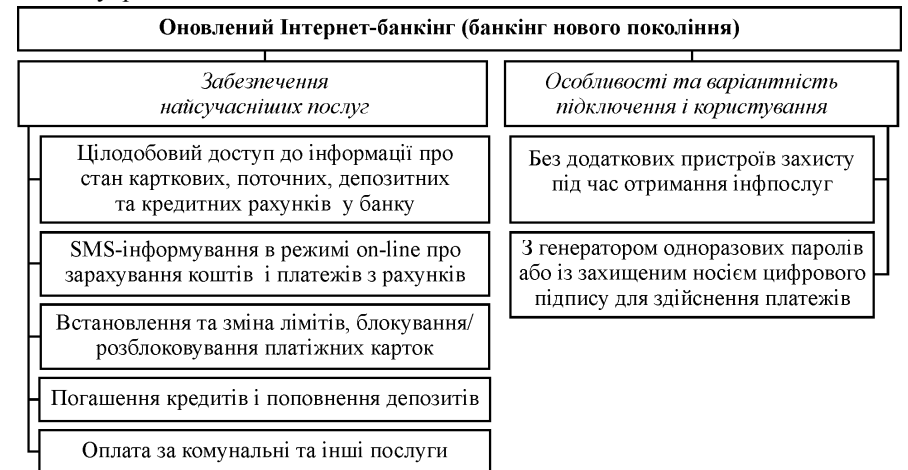

Рис. 4. Оновлений Інтернет-банкінг (розробив автор)

Обслуговування власного банківського рахунку з використанням мобільного телефону на сьогодні є досить популярним у світі та на вітчизняному ринку банківських послуг. Мобільний телефон перетворюється практично в комп'ютерний термінал за допомогою sim-картки, яку в нього імплантують. На цю sim-картку, за потреби, можна завантажувати відповідну банківську програму, якою легко управляти за допомогою меню, яке висвічується на екрані мобільного телефону. Sim-картка водночас здійснює персоніфікацію користувача і захист програми шляхом введення PIN-коду. Програма бло-

кується, якщо PIN-код неправильно набрано кілька разів поспіль. Окрім цього, мобільні телефони стандарту GSM мають можливість захищати канал зв'язку завдяки криптографічним засобом [1].

Отже, Інтернет-банкінг є досить зручним способом управління банківським рахунком через використання спеціального програмного забезпечення. Управління власним банківським рахунком описаним методом є особливо зручним і має низку досить істотних переваг (рис. 5).

Основні переваги управління банківським рахунком за допомогою Інтернет-банкінгу
Забезпечує цілодобовий доступ до рахунку з будь-якої точки світу та дистанційність управління рахунком, що дає змогу оперативно реагувати на зміни операцій на фінансовому ринку
Зростає оперативність проведення банківських операцій
Немає потреби відвідувати банківську установу
Надає клієнтам банківської установи цілий комплекс інформаційних послуг, які забезпечують можливість у будь-який час отримувати інформацію про стан рахунку, про платежі та надходження на рахунок, переглянути та роздрукувати платіжні документи за будь-який період часу, починаючи з моменту відкриття рахунку в банку, отримувати витяги за попередній період, самостійно поставити платіжну картку у стоп-лист у разі її втрати або ж крадіжки, отримати інформацію щодо курсу валют на будь-яку дату

Рис. 5. Основні переваги управління банківським рахунком за допомогою Інтернет-банкінгу (розробив автор)

Важливо зазначити, що на сьогодні популярність Інтернет-банкінгу істотно зростає. Так, за даними компаній *Datamonitor* і *Forrester* [12], 2000 року Інтернет-банкінгом у Європі користувалось 23 млн осіб, до кінця 2003-го цей показник зріс уже до 60 млн, що становило 37 % усіх користувачів Інтернету в Європі, а вже 2007 року майже 130 млн європейців користувалися послугами Інтернет-банкінгу.

Найбільше розвиненим Інтернет-банкінг є у Великобританії та Німеччині, де цією системою банківських операцій користуються досить велика кількість громадян. Варто зазначити, що європейські банки постійно збільшують послуги в системі Інтернет-банкінгу і вже на сьогодні їх кількість сягає понад 1 200, у Латинській Америці – близько 260 таких банків, в Африці – 25, лідерство в цій сфері займають банки США, де майже 1 400 банківських установ забезпечують надання послуг за допомогою Інтернет-банкінгу. Найбільші банки світу, такі як *"Doutsche Bank"* та *"Bank of New York"* вже сьогодні забезпечують здійснення понад 80 % банківських платежів за допомогою системи "Інтернет" [6].

У міжнародній практиці на цей час сформувалися дві моделі Інтернет-банкінгу. Перша включає традиційні банківські установи, які зазвичай проводять традиційні банківські операції та надають послуги, але часто свої послуги доповнюють онлайн-бізнесом, тобто поряд із традиційними послугами забезпечують виконання банківських операцій за допомогою Інтернету та мобільного телефонного зв'язку. Друга – це суто віртуальні банки, які працю-

ють із клієнтами виключно через Інтернет і, на відміну від традиційних банків, не мають мережі філій.

На відміну від зарубіжних банківських установ, на сьогодні послугами дистанційного доступу до банківського рахунку в Україні користується ще зовсім мала кількість наших громадян. Це пов'язано з тим, що ще не всі вітчизняні банки пропонують такий вид послуг, але ще й треба врахувати менталітет нашого населення, який проявляється в недовірі до таких банківських послуг, наявність шахрайських схем у цій царині тощо. Для порівняння, у Російській Федерації вже сьогодні такий вид послуг пропонують більше ніж 40 провідних банків, а, за прогнозами, щорічно кількість таких банків буде істотно зростати і до кінця 2012 р. їх кількість має сягнути до 80 % від загальної кількості [6]. Як уже зазначено, основною причиною такого інформаційного відставання України є поки що незначна кількість користувачів Інтернету взагалі, а також застереження потенційних клієнтів щодо безпеки такого рахунку. Проте поступово послуги з дистанційного управління банківським рахунком уже надають і вітчизняні банки, такі як: ПриватБанк, ВАБанк, Райфайзенбанк "Аваль", Укрексімбанк, Міжнародний комерційний банк, Укрінбанк та деякі інші. Адже Інтернет-банкінг є істотно вигідним і перспективним напрямом діяльності банківських установ не тільки завдяки його поширенню серед клієнтів банків, а й зручності здійснення багатьох видів банківських операцій. Платіжні документи оформляють в електронному форматі і здійснює це безпосередньо клієнт, а не операціоніст банку. Відповідно до Інструкції Національного банку України № 135 від 29 березня 2001 р. "Про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті" [13], під час роботи з програмно-технічним комплексом "клієнт – банк" паперових носіїв інформації банківській установі не надають.

Окрім цього, здійснення безпаперових платіжних операцій, тобто в режимі "онлайн-банкінг", істотно знижує трудові затрати – йдеться про використання праці людей, і істотно сприяє скороченню організаційних витрат та зменшує низку банківських ризиків, а саме:

- втрату платіжних документів та їх фальсифікацію;
- неправильну адресацію;
- знижує ймовірність помилок у реквізитах платежу;
- прискорює обмін інформацією між банками і клієнтами;
- оброблення платежів здійснюють переважно в режимі реального часу;
- зростає швидкість проходження платежів тощо.

Висновки. Розглянуті питання є лише однією з численних інновацій у сфері забезпечення ефективного надання банківських послуг клієнтам вітчизняних установ у системі банківських розрахунків, які сьогодні ефективно і успішно використовують в міжнародній практиці. В Україні розглянутий продукт може набути досить широкого застосування за умови розвитку "онлайн-банкінгу", створення відповідних інформаційних ресурсів, а найголовніше – як підготовки висококваліфікованих банківських фахівців, так і переконання громадян щодо використання дієвих мобільних систем управління своїм банківським рахунком.

Література

1. Аварин С. Телефонный банкинг в России-2 / С. Аварин // Банковские технологии : журнал. – 1999. – № 2. – С. 39-42.
2. Балла М.І. Новий англо-український словник: понад 14 000 слів та словосполучень / М.І. Балла. – Вид. 2-ге, [перероб. та доп.]. – К. : Вид-во "Чумацький шлях", 2004. – 668 с.
3. Біленчук Д.П. Сучасні можливості використання інформаційних технологій у банківській та страховій справі / Д.П. Біленчук, П.Д. Біленчук. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.news.finance.com.ua/tu/~2.html>.
4. Жданова И.Ф. Англо-русский экономический словарь / И.Ф. Жданова, Э.Л. Ватумян. – Изд. 7-ое, [стереотип.]. – М. : Изд-во "Медиа", 2004. – 880 с.
5. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: затверджено Постановою Правління Національного банку України від 21.01.2004 р., № 22.
6. Интернет-банкинг. Опыт России. [Электронный ресурс]. – Доступный з <http://www.news.finance.com.ua>.
7. Нагорнюк Г.О. Нові банківські послуги та проблеми їх впровадження на ринку банківських послуг / Г.О. Нагорнюк, О.В. Брежнева // Актуальні проблеми та перспективи розвитку фінансово-кредитної системи України : зб. наук. ст. – Харків : Вид-во "Фінарт", 2002. – С. 87-88.
8. Шевченко Л.І. Новий словник іншомовних слів: близько 40 000 слів і словосполучень / Л.І. Шевченко, О.І. Ніка, О.І. Хом'як, А.А. Дем'янюк / за ред. Л.І. Шевченко. – К. : Вид-во "АРІЙ", 2008. – 672 с.
9. Попов С.Ф. Великий українсько-англійський словник: понад 160 000 слів та словосполучень / С.Ф. Попов, М.І. Балла. – Вид. 3-тє, [перероб. та доп.]. – К. : Вид-во "Чумацький шлях". 2005. – 640 с.
10. Скиннер К. Будущее банкинга : мировые тенденции и новые технологии в отрасли / Крис Скиннер : пер. с англ. Е.И. Недальская / наук. ред. Н.А. Головки. – Мн. : Изд-во "Гревцов Паблшер", 2009. – 400 с.
11. Словник сучасної економіки Макміллана : пер. з англ. Олексій Мороз, Тетяна Мороз / наук. ред. канд. екон. наук, доц. Сергій Слухай; літред. Надія Цісик; гол. ред. Девід В. Пірс. – Вид. 4-тє, [перероб. та доп.]. – К. : Вид-во "Артек", 2000. – 640 с.
12. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.datamonitor.com>.
13. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
14. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.telebank.ru>.

Мороз Л.В. Перспективы развития онлайн-банкинга в Украине

Рассмотрен новый вид банковских услуг – онлайн-банкинг, особенно Интернет-банкинг, телебанкинг и мобильный банкинг. Представлена краткая характеристика таких банковских услуг и рассмотрены перспективы их развития в Украине.

Ключевые слова: онлайн-банкинг, Интернет-банкинг, телебанкинг, мобильный банкинг, банковские операции, финансовые операции, банковское учреждение.

Moroz L.V. Prospects of development online-banking in Ukraine.

The leading new type of bank services – online-banking, especially Internet-banking, telebanking and mobile banking. Short-story description of such bank services and leading prospect is presented them development in Ukraine.

Keywords: online-banking, Internet-banking, mobile banking, bank transactions, financial operations, bank establishment.

УДК 336.71

Доц. Є.І. Парфенюк, канд. екон. наук –
Львівський інститут МАУП

ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КРЕДИТУВАННЯ ВІТЧИЗНЯНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Розглянуто основні принципи інвестиційного кредитування вітчизняного підприємства, розглянуто його економічну сутність. Висвітлено механізми використання інвестицій та стадії процесу інвестування, а також класифікаційні ознаки інвестиційних ресурсів.

Ключові слова: інвестиційне кредитування, підприємництво, ринкова економіка, національна економіка, інвестиції, процес інвестування.

Вступ. Процеси глобалізації, які проявляються у світовій фінансовій системі потребують цілеспрямованої структурної перебудови національних економік та проведення відповідних реформ щодо їх фінансового забезпечення, особливо інвестиційного кредитування.

Вирішальна роль інвестиційного кредитування розвитку реального сектору економіки повинна проявлятися не лише для забезпечення сталого економічного зростання, але й безпосередньо для інноваційного розвитку, створення і запровадження у промислове виробництво насамперед високотехнологічного обладнання, устаткування, новітніх технологій та передових методів управління. Для істотних змін у сфері господарювання, структурної перебудови економіки необхідні досить значні обсяги фінансових ресурсів, особливо інвестиційних. А тому інвестиційне кредитування галузей економіки та підприємництва має бути постійним, збалансованим і достатнім.

Проблеми управління інвестиційною діяльністю та забезпечення розвитку підприємництва інвестиційними ресурсами досліджено у працях відомих зарубіжних та вітчизняних вчених-економістів, а саме: С. Біра, Р. Бранденбурга, Д.М. Кейнса, П. Самуельсона, Д. Стайнера, І. Форестера, О.М. Алімова, В.М. Геєца, В.І. Слейка, М.І. Крупки, В.П. Мікловди, В.Г. Переседи та ін. Проте питання щодо інвестиційного кредитування розвитку підприємства, через постійну зміну економічних умов, потребують теоретичного та практичного вирішення. Отже, незважаючи на те, що деякі вчені-економісти свої дослідження проводять у сфері інвестиційного кредитування підприємства, цю проблему ще недостатньо вивчено, а тому на сьогодні вона є важливою та актуальною.

Мета дослідження. Основною метою нашого наукового дослідження є розгляд основних засад та принципів щодо інвестиційного кредитування за умов ринкової економіки, а також розгляд механізмів інвестиційного забезпечення підприємництва.

Виклад основного матеріалу. Розвиток ринкової економіки потребує кардинальних змін у системі суспільних та виробничих відносин, становлення і функціонування нових форм підприємництва у господарській діяльності, істотного розвитку суб'єктів підприємницької діяльності. Всі ці процеси обумовлюються впливом входження нашого суспільства у світову цивілізовану співдружність країн, які будують свою економіку на засадах вільних, взаємовигідних, регульованих державою ринкових відносин [1; 2, с. 22].

Розвиток підприємництва є досить важливим для національної економіки, особливо за умов, коли українська економіка визнана ринковою й інтегрується у міжнародний економічний простір. Підприємництво – це важливий і потужний виробничий сектор багатьох сучасних ринкових економік. Адже саме цей сектор господарювання забезпечує діяльність основної маси населення, поєднуючи при цьому їхні інтереси з інтересами держави в розвитку національної економіки [6, с. 547-549]. Важливе значення підприємницьких структур та форм підприємництва полягає в тому, що вони відіграють про-